

**Ομιλία Δρα Βάσου Λυσσαρίδη στο Μνημόσυνο
του ήρωα Γρηγόρη Αυξεντίου στο Μαχαιρά.
1.3.2009**

Λύση, Αρκάδι, Θερμοπύλες.

Έχασα την πυξίδα και τον χρόνο.

Με τους 300 να υπολογίζουν σωστά πως ο θάνατος θανάτω καταργείται, πως η ιστορία δεν γράφεται από τους ριψάσπιδες.

Με τον ηγούμενο Γαβριήλ στο Αρκάδι να διαλαλεί πως και τα επαναστατημένα αυτοπυρπολούμενα χώματα καταργούν αυτοκρατορίες.

Με τον Αυξεντίου σε μια χούφτα γης με μόνο όπλο την ιστορία να ξαναζωντανεύει τις Θερμοπύλες μ' ένα κατάπληκτο αποικιοκράτη αξιωματικό να στέκεται σε προσοχή μπροστά στο απανθρακωμένο λείψανο που εξευτέλισε πανίσχυρες αποικιοκρατίες.

Εκείνη την ύστατη στιγμή το αυτόματο
αυτοκτόνησε ανίκανο να παραβγεί στο χρόνο
Στο χέρι μια ασπίδα, ένα κοντάρι
ιμάτια, τραγουδιστές φωνές
και βέλη Περσικά καλύψανε τον ουρανό
και διώξανε τ' αηδόνια.

Η Λύση αγέννητη. Η Αθήνα ζωντανή.

-- Μολών λαβέ.

Κι εκεί στον Μαχαιρά
με πληγωμένα άγουρα ανθάκια
με τ' αηδόνια άλαλα

ένας μικρός Γρηγόρης
άκοπα πισωγύρισε τον χρόνο.

Ενθάδε κείται ο Γρηγόρης του
Αυξεντίου.

πιστός στου Κίμωνα τις εντολές
χωρίς περγαμηνές καταγωγής

με μόνη του περιουσία
ένα νεκρό αηδόνι
ένα τσαλακωμένο αγριολούλουδο
κι ένα μολών λαβέ
που ακούεται ακόμα.

Και τώρα οι σοφοί της μοιρολατρίας χαρακτηρίζουν ως αφελείς και επικίνδυνους τους κατ'αυτούς αιθεροβάμονες που διαταράττουν την έστω αλυσόδετη ηρεμία και προκαλούν τα αντίποινα των κοσμοκρατόρων.

Όμως χωρίς πρωταθλητές που εμπεδώνουν το νόημα της ελευθερίας ως υπέρτερο της ζωής και της ατομικής ευδαιμονίας οι εξελίξεις βραδυπορούν και ανεπιθύμητες καταστάσεις ημινομιμοποιούνται.

Ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος κληροδότησε ελπίδες.

Οι διακηρύξεις για αυτοδιάθεση νωπές.

Ο Κυπριακός λαός με τη μεγάλη προσφορά δικαίως ήλπιζε.

Όμως η Μεγάλη Βρετανία με την καταρρέουσα αυτοκρατορία αποφάσισε να κρατήσει στην Κύπρο στρατηγική παρουσία για να συντηρήσει ένα ρόλο στις παγκόσμιες εξελίξεις.

Είχε ήδη εμπλέξει την Τουρκία παρά τις πρόνοιες της συνθήκης της Λωζάνης για να αξιοποιήσει την Τουρκοκυπριακή κοινότητα ως αντίβαρο σε κάθε προσπάθεια για πλήρη τερματισμό της αποικιοκρατίας.

Το *ουδέποτε* του Χόπκινσον χαρακτηριστικό. Και τα προσφάτως δημοσιευθέντα αρχεία καταγράφουν την απόφαση της Μ. Βρετανίας να συντηρήσουν τον έλεγχο τους στην Κύπρο.

Αναπόφευκτη η έκρηξη. Έστω και χωρίς ολοκληρωμένη στρατηγική. Η ΕΟΚΑ υπήρξε ένα γνήσιο εθνικο-απελευθερωτικό κίνημα που συντάραξε το σύνολο του Κυπριακού Ελληνισμού και υπήρξε έναυσμα για τα Αφρικανικά αντιαποικιοκρατικά κινήματα με τους απλούς Αφρικανούς να βαφτίζουν τα παιδιά τους Μακάριους και τους ηγέτες να μελετούν το στρατιωτικό εγχειρίδιο της ΕΟΚΑ.

Η εθνική ανάταση απερίγραπτη με πολλούς ζωντανούς να ζηλεύουν τους μελλοθάνατους. Τα φυλακισμένα μνήματα οι μόνοι ελεύθεροι χώροι κατοικίας εκείνων που συντάραξαν τα θεμέλια μιας πανίσχυρης αυτοκρατορίας. Στρατηλάτες οι νεκροί της ΕΟΚΑ από τον Αυξεντίου και τον Μάτση στους Λιοπετρίτες τους απαγχονισμένους και τον ηλικιακά ανώριμο σοφό Παλληκαρίδη.

Φτωχός ιστοριομάρτυρας
σε είδα άγουρο παιδί στις Θερμοπύλες
με βέλη Περσικά μυριάδες
καρφωμένα στο νεκρό στητό κορμί σου
Με το σαρκαστικό γλυκό χαμόγελο
στα χείλη.
Μύρισα την καμένη σου τη σάρκα
στο Αρκάδι ή νάτανε
στην Αλαμάννα
Κι άκουσα τη γλυκιά φωνή σου
με την ιδιότυπη την προφορά
στην Κορυτσά
Δεν βρήκες, Ευαγόρα, της λευτεριάς
το μονοπάτι στα δεκαεφτά
Κι εμείς λαχανιασμένοι νοερά
σ' ακολουθούμε έφηβε πατριάρχη
ν' ανοίγεις λεωφόρους λεβεντιάς
στα μαρμαρένια αλώνια
με τον θάνατο νεκρό.
Πώς να πεθάνεις, Ευαγόρα,
αφού δεν γέρασες ποτέ.

Η ΕΟΚΑ παρά την τρομακτική ανισορροπία στο ισοζύγιο δυνάμεων δεν ηττήθη από μια πανίσχυρη ναυτική αυτοκρατορία.

Αυτή η σελίδα θα παραμείνει ως μια από τις πιο λαμπρές σελίδες στην ιστορία του Κυπριακού αλλά και του ευρύτερου Ελληνισμού.

Συνειδητή η προσφορά. Συνειδητή η θυσία.

Αθάνατο το μνημείο των ηρώων.

Δεν θα εμπλακώ σε ανάλυση των τελικών εξελίξεων, την εγκαθίδρυση μιας κολοβής ανεξαρτησίας με προβλεπτά τα αδιέξοδα, την αναπόφευκτη έκρηξη, τις καλούμενες διακοινοτικές ταραχές που σύμφωνα με τον τότε Γ.Γ. του Ο.Η.Ε. U Thant δεν ήταν διακοινοτικές αλλά αποτελούσαν υλοποίηση των πάγιων στόχων της Τουρκίας για να προβάλουν την άποψη του δήθεν αδύνατου συνύπαρξης Ε/Κ και Τ/Κ και την δημιουργία πολιτικοστρατιωτικού προγεφυρώματος. Και ας κοάζουν μερικοί νεοφιλόσοφοι του πολιτικού μαζοχισμού που με ακαδημαϊκή ψευδοακεραιότητα του παράλογου επιρρίπτουν την ευθύνη στη δική μας πλευρά. Είναι γνωστό το λαϊκό ανέκδοτο. Αν δεν υπήρχε το θύμα ο δολοφόνος δεν θα εγκληματούσε. Η υπεράσπιση της νομιμότητας και της κυβέρνησης που την εκπροσωπεί από πότε καθορίζεται ως έγκλημα; Ο σχεδιασμός της Τουρκίας συνεχίζεται με στόχο την πλήρη έλεγχο των Κυπριακών εξελίξεων και την Ιμβροποίηση ή Αλεξανδρετοποίηση της Κύπρου.

Το Σχέδιο Ανάν πρώτο στάδιο. Τώρα Τουρκία και άλλοι επιχειρούν λαθροβίωση σχεδίων με άλλη ονοματολογία που θα επιτρέπουν την κηδεμονία της Τουρκίας και με τον έμμεσο εποικισμό θα οδηγούν σε ανατροπή της σημερινής δημογραφικής σύνθεσης με Τουρκική πλειοψηφία.

Μερικοί με αποστεωμένο ρεαλισμό αδυνατούν να προσαρμοσθούν προς τα νέα δεδομένα που ασφαλώς περιέχουν αρνητικά στοιχεία όμως και θετικά. Την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. και την επιθυμία της Τουρκίας για διασύνδεση με την Ε.Ε.

Είναι αυτοκαταστροφικό να επιτρέψουμε μια Ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας a la carte.

Και η Ευρώπη του δημοκρατικού ελλείμματος έχει την υποχρεωτική ευαισθησία για κάποια έστω στοιχειώδη συμμόρφωση προς κάποιες αρχές. Να την αξιοποιήσουμε.

Περαιτέρω η αξιοποίηση της γεωστρατηγικής σημασίας της Κύπρου αποτελεί σαφή στόχο της Ε.Ε. Πρέπει να παραδεχθούμε ότι δεν συντηρήσαμε στο επιθυμητό επίπεδο τις άκρως φιλικές σχέσεις που παραδοσιακά μας συνέδεαν με την περιοχή.

Για επιτυχία οποιουδήποτε αγώνα επιβάλλεται ο καθορισμός στόχων εφικτών και η εμμονή στην υλοποίησή τους. Θα επαναλάβω το του Βενιζέλου. *Συμβιβαστικές λύσεις υπογράφεις*

για να διασφαλίσεις το κρατούμενο και να αποφύγεις το χειρότερο, όχι για να εδραιώσεις συρρίκνωση και να μονιμοποιήσεις τους εθνικούς κινδύνους.

Προεκλογικώς όλες οι πλευρές είχαν δεσμευθεί ενώπιον του λαού για λύση που να διασφαλίζει την ενότητα του κράτους, του χώρου, της οικονομίας, των θεσμών, τις βασικές ελευθερίες και το δικαίωμα όλων των προσφύγων για επάνοδο στις πατρογονικές εστίες τους και τερματισμό των κηδεμονιών και της ξένης στρατιωτικής παρουσίας.

Αυτό είναι το περιεχόμενο της λύσης και είναι λάθος να καθιστάμεθα όμηροι ονοματολογιών. Ας συμφωνηθεί το περιεχόμενο και ας δοθεί οποιαδήποτε ονοματολογία.

Οι ξένοι ασφαλώς δεν δίνουν στη διζωνική, δικοινοτική την ερμηνεία που προβάλλεται από τη δική μας πλευρά.

Για επιτυχία χρειάζεται ρεαλιστική αγωνιστικότητα.

Καθήκον των αγωνιστών η συνέχιση της παράδοσης που κληροδότησε ο Αυξεντίου. Αναφορά στη θυσία του και εγκατάλειψη των αρχών για τις οποίες θυσιάσθηκε θα αποτελούσε κόλαφο.

Η ιστορία γράφτηκε με αίμα και οποιαδήποτε προσπάθεια ανασκευής της αποτελεί πλαστογραφία.

Γνώριζαν καλώς οι αγωνιστές της ΕΟΚΑ γιατί πολεμούσαν. Στον Μαχαιρά, στο Δίκωμο, στο Λιοπέτρι, στις αγχόνες στην Ορά, στα στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Και δεν θα επι τρέψουμε σε σύγχρονους σοφούς παραχαράξεις.

Και θα προασπίσουμε τα χώματα που φιλοξενούν το αίμα αυτών των ηρώων.

Αυτά τα χώματα δεν
ξεδιψούν με σκλαβωμένο νερό
Αυτά τα δέντρα δεν ανθίζουν
με ντροπιασμένο ήλιο
Αυτά τα νεκροταφεία διώχνουν
τους ξανασκοτωμένους νεκρούς
Όμως αυτό το πείσμα
δεν νικιέται με το όπλο
τ' αφένητη

Στην Αμμόχωστο ξαναζωντανεύουν

οι γόννοι του Τεύκρου

Στην Στοά ο Ζήνωνας για

πρώτη φορά φοράει την πανοπλία

Στην Έπια ο Σοφοκλής

ξαναγράφει τα χορικά

Κι εκεί στον μακρινό ουρανό

ο Φοίβος ξαναβρίσκει την

πυξίδα.

Κι εγώ σας το λέω.

Δεν είναι να πεθάνει

αυτή η γενιά.

Είμαι βέβαιος ότι όλοι συμφωνούμε ότι δεν θα προσυπογράψουμε λύση στη βάση χωριστών κρατών και συνεταιρισμού, και ούτε εκ περιτροπής προεδρία και μάλιστα χωρίς ευρύτερο διακανονισμό εκλογικών καταλόγων και λειτουργίας κομμάτων. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια κάθε Κύπριος θα μπορεί να εκλεγεί πρόεδρος.

Γίνεται αναφορά σε ομοσπονδία όμως η εκχώρηση των κατάλοιπων εξουσίας στις περιφέρειες είναι χαρακτηριστικό της συνομοσπονδίας.

Θέλουμε λεύτερη πατρίδα και ειρηνική κοινή πορεία με όλους τους πολίτες της Κύπρου Ε/Κ και Τ/Κ, Μαρωνίτες, Αρμενίους, Λατίνους. Όμως αυτό δεν υποβάλλει διαγραφή των εγκλημάτων της Τουρκίας και την κατοχή.

Άλλο επαναπροσέγγιση και άλλο κατοχή. Και η επαναπροσέγγιση, επιθυμητή δεν υποβάλλει την παρασιώπηση των εγκλημάτων. Η Γερμανία επανήλθε στο πολιτικό προσκήνιο όχι με αιτιολόγηση των ναζιστικών εγκλημάτων, αλλά με παραδοχή, μετάνοια και αποζημιώσεις.

Άλλωστε η Ελληνική μας παράδοση είναι ανεξίθρησκη. Αγαπούμε όλους τους λαούς. Να μας επιτραπεί να αγαπούμε και τον δικό μας.

Σεβόμαστε τα δικαιώματα όλων. Θα υπερασπισθούμε και τα δικά μας. Επιδιώκουμε φιλία με όλους. Όχι όμως μονόπλευρη, γιατί μονόπλευρη φιλία ισοδυναμεί με δουλεία. Άλλο

κρατική οντότητα και άλλο εθνική ταυτότητα. Η εμμονή στην Ελληνική ρίζα δεν είναι κατ'αντιπαράθεση της εθνικής φυσιογνωμίας άλλων.

Σ' αυτό το χώρο δεν
χωράνε ψέματα, ούτε
πλαστογραφία
Τον του θανάτου θάνατο
τον λέμε αθανασία
Και τις χρυσές τις αλυσίδες
τις ονομάζουμε σκλαβιά
Γι' αυτό θα μείνουμε πιστοί
στον που εσύ εχάραξες
αγώνα για τη λευτεριά.

Αυτή την κρίσιμη ώρα (ο λαός απέδειξε ότι τολμά να απορρίψει εθνοκτόνα σχέδια παρά τις πιέσεις, και τους εκβιασμούς. Κι εμείς σ' αυτό τον ιερό και εθνικό χώρο που φιλοξένησε τον Αυξεντίου υπογράφουμε συμβόλαιο πως τοις κείνων ρήμασι πειθόμενοι, με σεβασμό στα δικαιώματα και την εθνική φυσιογνωμία όλων θ' αγωνιζόμαστε ωσότου λεύτεροι λειτουργηθούμε στον Απ. Ανδρέα και στον Άγιο Μάμα, ωσότου λεύτεροι ψάλουμε τρισάγιο στο μνήμα του Μούσκου και το κρησφύγετο του Μάτση.

Δεν υπάρχει άλλος δρόμος.

Δεν θ' ανεχθούμε να είμαστε η τελευταία γενιά Ελληνοκυπρίων σ' αυτά τα χώματα.
